

Ε. Ντελακρούα: Η Ελλάδα ξεφυχά στα ερείπεια του Μεσολογγίου (1827)

«Σαν μια βροχή ήρθε σε όλους μας η επιθυμία της ελευθερίας και όλοι, και οι κληρικοί και οι προεστοί και οι καπεταναίοι και οι γραμματισμένοι και οι έμποροι, όλοι συμφωνήσαμε στον ίδιο σκοπό και κάναμε την Επανάσταση...».

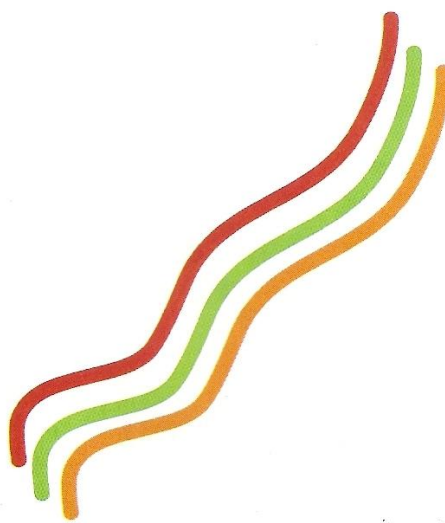
«Η Επανάστασις η εδική μας δεν ομοιάζει με καμμίαν από όσας γίνονται την σήμερον εις την Ευρώπην. Της Ευρώπης αι επαναστάσεις εναντίον των διοικήσεών τους είναι εμφύλιος πόλεμος ο εδικός μας πόλεμος ήτο ο πλέον δίκαιος. Ήτον έθνος με άλλον έθνος».

«Εμείς, περισσότερο από τα ντουφέκια, με την πίστη μας στο Χριστό και την αγάπη μας στην πατρίδα, ελευθερώσαμε την Ελλάδα. Όταν επιάσαμε τα άρματα, είπαμε πρώτα υπέρ Πίστεως και έπειτα υπέρ Πατρίδος».

«Για να ισάσετε την πατρίδα, πρέπει να έχετε θεμέλια της Πολιτείας, την ομόνοια, τη θρησκεία και τη φρόνιμη ελευθερία... «και μη στηρίζετε στους ξένους αλλά στον εαυτό σας και στο Θεό».

Θ. Κολοκοτρώνης

«Μιλούν» οι ήρωες του '21

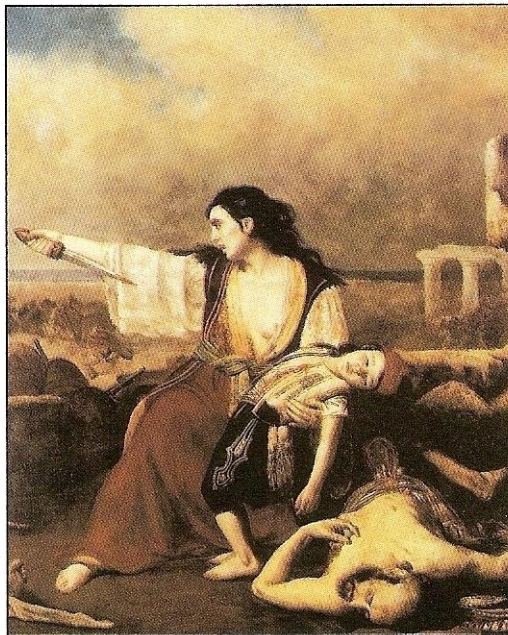

«Ορκίζομαι να χύσω το αίμα μου υπέρ της θρησκείας και της πατρίδος μου».

Από τον όρκο των Φιλικών

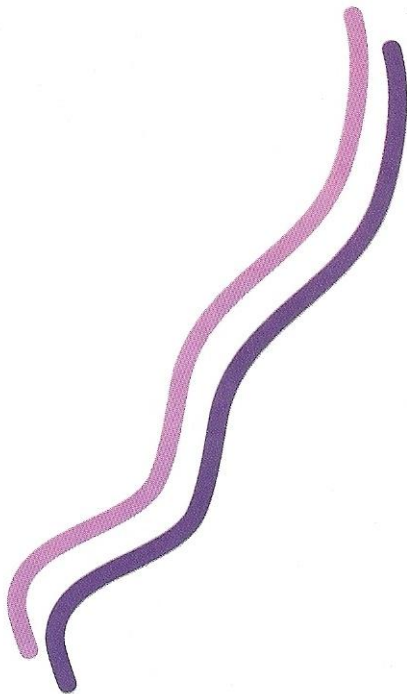
«Ενδύσαθε την πανοπλίαν του
Ουρανού Βασιλέως και τα επίγεια
όπλα ομού κατά των
βλασφημούντων το πανάγιον όνομα
του Υφίστου, και των βεβηλούντων
τους θείους ναούς του, κατά των
ασεβεστάτων και τυραννικωτάτων
Οθωμανών... υπέρ ελευθερίας του
γένους ο αγών. Υπέρ ελευθερίας και
πίστεως μάχεσθε».

Επαναστατική προκήρυξη Ύδρας,
Σπετσών και Ψαρών 1821

«Είναι καιρός... να κρημνίσωμεν από τα νέφη την
Ημισέληνον και να υψώσωμεν το σημείον, δι' ου
πάντοτε νικώμεν, λέγω τον Σταυρόν, και ούτω να
εκδικήσωμεν την πατρίδα και την ορθόδοξον ημών
πίστιν από την ασεβή των ασεβών καταφρόνησιν».

Αλ. Υψηλάντης

«Πολεμούμε προς τους εχθρούς του
Κυρίου μας...»

Ο πόλεμός μας δεν είναι
επιθετικός, είναι αμυντικός, είναι
πόλεμος της δικαιοσύνης κατά της
αδικίας, της χριστιανικής θρησκείας
κατά του Κορανίου, του λογικού
όντος κατά του αλόγου και
θηριώδους τυράννου».

Γ' Εθνική Συνέλευση (Τροιζήνα)

«Η ημέρα (της Επανάστασης), την οποίαν
επιθυμούσαν οι πατέρες μας να την ιδούν, εφθασε...
διά να λάμψη πάλιν ο Σταυρός και να λάβη πάλιν η
Ελλάς... την ελευθερίαν της... Ό,τι και αν εκάμαμεν...
ήτο έμπνευσις και έργον της Θείας Προνοίας».

Άνθιμος Γαζής

«Ημείς το Ελληνικόν Έθνος των χριστιανών, βλέποντες ότι μας καταφρονεί το Οθωμανικόν γένος και σκοπεύει όλεθρον εναντίον μας, πότε μ' ένα και πότε μ' άλλον τρόπον, απεφασίσαμεν σταθερώς ή ν' αποθάνωμεν όλοι ή να ελευθερωθώμεν. Και τούτου ένεκα βαστούμεν τα όπλα εις χείρας, ζητούντες τα δικαιώματά μας. Όντες λοιπόν βέβαιοι, ότι όλα τα χριστιανικά βασίλεια γνωρίζουν τα δικάιά μας, και έχουν εις μνήμην ότι οι ένδοξοι πρόγονοί μας εφάνησαν ποτέ (= κάποτε) ωφέλιμοι εις την ανθρωπότητα, διά τούτο ειδοποιούμεν την εκλαμπρότητά σας και σας παρακαλούμεν να προσπαθήσετε να ήμεθα υπό την εύνοϊαν και προστασίαν του μεγάλου τούτου κράτους».

Π. Πατρών Γερμανός
Προς τους προξένους
των ξένων χωρών
(Επικρατειών)

«Το Ελληνικόν Έθνος κηρύσσει... την... ενώπιον Θεού και ανθρώπων πολιτικήν αυτού ύπαρξιν και ανεξαρτησίαν».

Εθνική Συνέλευσις Επιδαύρου

«Ως Ορθόδοξος και υίός της ημετέρας Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας ορκίζομαι εις το όνομα του παντοδυνάμου μας Θεού, εις το όνομα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού και της Αγίας Τριάδος, να διαμείνω πιστός εις την θρησκείαν μου και εις την πατρίδα μου...».

Από τον Όρκο των
Ιερολοχιτών

ΜΙΑ ΑΔΙΑΣΕΙΣΤΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ*

ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ
ΕΛΗΜΟΣΙΕΥΘΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ LE CONSTITUTIONNEL
JOURNAL DU COMMERCE, POLITIQUE ET LITTÉRAIRE
ΠΑΡΙΣΙ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 1821

«ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ»

*Διακήρυξις του Γερμανού, Εξάρχου της πρώτης κατά την τάξιν Αχαΐας,
Αρχιεπισκόπου Πατρών, προς τον Κλήρον και τους πιστούς της Πελοποννήσου,
η οποία εξεφωνήθη εντός της Μονής των Αδελφών της Λαύρας του όρους Βελιά
την 8ην (20ήν) Μαρτίου 1821*

«Πολυαγαπημένοι μας αδελφοί, ο Κύριος, ο οποίος ετιμώρησε (ενν. διά της υποδουλώσεως εις τον κατακτητήν) τούς πατέρας μας και τα τέκνα των, σας αναγγέλλει διά του στόματός μου το τέλος των ημερών των δακρύων και των δοκιμασιών. Η φωνή Του εΐπε ότι θα είσθε ο στέφανος του κάλλους Του και το διάδημα της Βασιλείας Του. Η αγία Σιών δεν θα παραδοθή πλέον εις την ερήμωσιν (Ησαΐα, 62,3). Ο ναός του Κυρίου, ο οποίος εβεβηλώθη, ωσάν ένας άθλιος χώρος, τα σκεύη της δόξης, τα οποία εσύρθησαν εις τον βούρκο (Α Μακαβ. 2, 8-9), θα γίνουν καταγιγίς! Η άβυσσος την άβυσσον επικαλείται (Ψαλμ. 41,8) η παλαιόθεν (δηλ. η εγνωσμένη) ευσπλαγχγία του Κυρίου (Θρηνοι Ιερεμίου 5,1) θα επισκιάση τον λαόν Του.

Η φυλή των Τούρκων υπερέβη το μέτρον των ανομιών, η ώρα του καθαρισμού έφθασε, συμφώνως προς τον λόγον του Αιωνίου: «να πετάξης έξω, να διώξης, τον σκλάβον και τον υιόν του» (Γενεσ. 21,10). Να είσθε, λοιπόν, αγαπημένοι, ω γένος των Ελλήνων, φυλή Ελληνική, (ενν. καθώς είσθε) δύο φορές δοξασμένοι από τους Πατέρες σας, οπλισθήτε με τον ζήλον του Θεού, έκαστος εξ υμών ας ζωσθή την ρομφαίαν του, διότι είναι προτιμώτερον να αποθάνη τις με τα όπλα ανά χείρας, παρά να καταισχύνη τα ιερά της Πίστεώς του και την Πατριδα του (Ψαλμ. 44,4). Εμπρός λοιπόν «ας συντριψώμεν τα δεσμά, τον ζυγόν ο οποίος επικάθηται επί την κεφαλήν μας» (Ψαλμ. 2,3), διότι είμεθα οι κληρονόμοι του Θεού και οι συγκληρονόμοι του Ήσου Χριστού (Ψαλμ. 8,17).

Οι άλλοι, και όχι εμείς οι Ιερωμένοι (κατά λέξιν: εκτός του ιερατείου σας), θα σας ομιλήσουν διά την δόξαν των προγόνων σας. Εγώ όμως θα σας επαναλάβω το όνομα του Θεού, προς τον Οποίον οφείλομεν αγάπην ισχυροτέραν και από τον θάνατον (Ασμα Ασμάτων 8,6).

Αύριον, ακολουθούντες τον Σταυρόν, θα βαδίσωμεν προς αυτήν την πόλιν των Πατρών, της οποίας η γη είναι ηγιασμένη από το αίμα του ενδόξου Μάρτυρος Αποστόλου Αγίου Ανδρέου. Ο Κύριος θα εκατονταπλασιάση το θάρρος σας. Ίνα δε προστεθούν εις υμάς αι αναγκαΐαι διά να αναζωογονηθήτε δυνάμεις, σας απαλλάσσω από την νηστείαν της Τεσσαρακοστής, την οποίαν τηρούμεν.

Στρατιώται του Σταυρού, ότι καλείσθε να υπερασπισθήτε, είναι αυτό τούτο το θέλημα του Ουρανού! Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος να είσθε ευλογημένοι και συγκεχωρημένοι από πάσας τας αμαρτίας σας».

* ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΥ

Υπάρχουν αδιάσειστα ιστορικά έγγραφα, σύμφωνα με τα οποία αποδεικνύεται, περίτρανα πλέον, ότι στις 20 Μαρτίου 1821 (με το παλαιό Ημερολόγιο που ακολουθούσε τότε η χώρα μας, στις 8 Μαρτίου) ο Πατριάρχης Πατρών Γερμανός κήρυξε την έναρξη του Αγώνα στην Αγία Λαύρα, προσδιορίζοντας την επομένη ως ημέρα επίθεσης για την απελευθέρωση της Πάτρας. Σωστά, λοιπόν, γιορτάζεται η 25η Μαρτίου στα Καθάβρυτα ως ημέρα Απελευθέρωσης της πόλης. Τα Καθάβρυτα απελευθερώθηκαν πρώτα από ολόκληρη τη σκλαβωμένη Ελλάδα!

«ΚΡΥΦΑ ΣΧΟΛΕΙΑ»

...Ήτανε τὰ «Κρυφὰ Σχολεῖα» ὅπου μέσα τους, «χιονισμένο, βρεγμένο» συνάζονταν ὅλο τὸ Ἔθνος.

Καὶ τὸ κιτρινωμένο ράσο τοῦ παπᾶ, τὸ ὑφασμένο πρὶν ἀπ' τὴν Ἄλωση, μύριζε σμύρνα ἀπὸ κείνη πού οἱ μάγοι ὁδοποροῦντες ἐπῆγαν καὶ φιλέψανε τὸν Ἰησοῦ.

Μιὰ σταγόνα ἡλίου καθισμένη ἀπάνω σ' ἓνα κερί, ἔθαμπόφεγγε γύρω του, πότε τὰ μάτια, πότε τὸ μέτωπο, πότε τὰ μάγουλα τῶν παιδιῶν, πού καθόνταν στὸ μισοσκοτάδο.

Κι ὅπως πάντοτε, ὅλοι τους, ἦταν, πάλι, παρόντες: ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Ἀχιλλέας, ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ὁ Κυνέγειρος. Ἀνασκούμπωνε ὁ Πλάτων τὸ ράσο καὶ τοὺς ἔδειχνε μὲ τὸ δάχτυλο τῆ φωνή τους στὸ συναξάριο.

Κ' ἐκεῖνα τὴν ἄκουγαν, καθὼς ἐμουρμούριζαν ὅλα μαζὶ τὴν πανάρχαιη Ἀλφαβήτα, πού ἡ ἀδρὴ της συρμὴ ἦτανε τὸ μακρύτερο ζῶν ὕδωρ τοῦ κόσμου.

Πού διασχίζοντας χιόνια καὶ νύχτες καὶ στίφη βαρβαρικά καὶ λουμπάρδες, ἐρχόταν κατηφορίζοντας ἀπάνω ἀπὸ τὰ λευκὰ μαλλιά τοῦ Ὀμήρου.

Νικηφόρος Βρεττάκος
Ἀκαδημαϊκός

Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἔργο του:

«ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ»